

מפגש מס' 39

דף למנחה

יהושע ט' - י"ג

תוכן הפרקים שנלמדו השבוע

פרק ט' - עורמת הגבעונים

פרק י' - המלחמה באדני־צדק מלך ירושלים וכיבוש הדרום

פרק י"א - המלחמה ביבין מלך חצור וכיבוש הצפון

פרק י"ב - סיכום כיבוש הארץ ורשימת מלכי כנען

פרק י"ג - תיאור גבולות נחלת שניים וחצי השבטים בעבר הירדן המזרחי

לימוד מעמיק

עורמת הגבעונים

הקדמה

סיפורם של הגבעונים מופיע לאחר הכיבושים הראשונים של יהושע - יריחו והעי, וזמן קצר לפני מסעות המלחמות הגדולות בדרום ובצפון הארץ. הגבעונים שמעו על חורבן של יריחו והעי בידי יהושע וצבאו, ובתגובה החליטו לעשות מעשה ולהצטייר, כלומר להתחפש. הם לקחו עימם ציוד בלוי, בגדים קרועים ולחם יבש והגיעו אל הגלגל. שם הם שיקרו ליהושע ואמרו לו כי "מֵאַרְצֵי חֲזֻקָה בָּאנו". התחפוש המוצלח שכנעה את נשיאי העם והם האמינו לגבעונים מבלי לשאול את ה'. יהושע עשה להם ברית שלום ונשיאי העדה נשבעו להם.

כעבור שלושה ימים, תרמיתם של הגבעונים מתגלה. בני ישראל נוסעים אל ערי הגבעונים אך נמנעים מלפגוע בהם בגלל השבועה שנשבעו. יהושע כועס עליהם אך למרות זאת תוקפה של הברית לא פג, והגבעונים נותרים ארורים - חוטבי עצים ושואבי מים, אך בחיים, בניגוד לכל שאר עמי כנען.

שאלה למחשבה

האם כריתת הברית בין ישראל לגבעונים היא חטא של עם ישראל ותקלה שהיה ניתן למנוע או שמא עם ישראל נהג כראוי בפרשה זו והתמודד עם הסיטואציות שעמדו לפניו בצורה הנכונה? איזה ביטויים בפרק עוזרים לנו לענות על השאלה?

חלק א

כדי להניח את בסיס הדיון אליו מתייחס מעשה הגבעונים, עלינו להתחיל בלימוד של מצוות התורה בנוגע לכריתת ברית שלום והיחס לעמי הארץ. מצווה זו מופיעה בתוך רצף של ציוויים שקשורים למלחמה בפרשות 'שופטים' וכי תצא, לדוגמה: החוזרים מערכי המלחמה, אשת יפת תואר, פטור 'שנה ראשונה' של חתן ועוד.

בפרק כ' בדברים נאמר:

(י) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. (יא) והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך. (יב) ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה. (יג) ונתנה ה' א-להיך בידך והבית את כל זכורה לפי חרב. (יד) רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז לך ואכלת את שלל איביך אשר נתן ה' א-להיך לך.

עיקרה של המצווה, באופן פשוט, הוא להדגיש כי כאשר עם ישראל יוצא למלחמה על עיר הוא מצווה לתת לאנשיה את האפשרות להשלים עם ישראל ולהיות להם לעבדי מס. רק במקרה של סירוב מותר לעם לצאת למלחמה, להכות בחרב את כל הזכרים ולהשאיר את הנשים הילדים והשלל.

מצד עצמו, נראה שמדובר בציווי הומני, שמתעדף פתרון סכסוכים בשלום ולא בקרב.

אמנם, בהמשך הפרשה מסייג משה את הציווי הזה, ומוציא ממנו את העמים היושבים בארץ ישראל - אותם מצווים ישראל לכבוש ולהשמיד:

(טו) בן תעשה לכל הערים הרחוקות ממך מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנה. (טז) רק מערי העמים האלה אשר ה' א-להיך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה. (יז) כי החרם תחרימם החתי והאמרי והכנעני והפרזי החוי והיבסי כאשר צוה ה' א-להיך. (יח) למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשו לאליהם וחסאתם לה' א-להיכם.

ניסוח הפרשייה השאיר נעלם אחד לא ברור: למה מתייחסות המילים 'כן תעשה לכל הערים הרחוקות?' האם זהו סיכום לכל החלק הראשון של הפרשייה, כולל הציפייה לקריאת שלום? או שמא ההסתייגות מתייחסת רק לאופן הטיפול בעמים שלא נענים לשלום?

קראו את הפרשייה בפנים וחשבו על כך רגע, האם יש רמזים מן הכתוב?

הפרשנים גם הם נחלקו בשאלה הזו:

רש"י (בהתבסס על המדרש בספרי) מניח שהמילים 'כן תעשה' מתייחסות לקריאה לשלום עצמה, ומבין כי המלחמה בעמי כנען היא חובה שלא ניתן לפטור אותה בברית שלום, ואין כל דבר שהכנענים יכולים לעשות כדי להימנע מהשמדה:

"כי תקרב אל עיר - במלחמת הרשות הכתוב מדבר" - רש"י סובר שהחובה לקרוא לשלום שייכת רק במלחמת רשות, וממילא הוא סובר שבמלחמת מצווה, כמו המלחמה בערי כנען, אין כל עניין לקרוא לשלום ויש לצאת ישר למלחמה.

לעומת זאת, פרשנים אחרים הבינו כי המילים 'כן תעשה' מתייחסות רק **לגזר הדין של הערים שסרבו לקריאה לשלום**. חיזוק לכך ניתן למצוא בכך שהציווי הניגודי אצל עמי כנען, לא מתייחס לחלופת הקריאה לשלום, אלא רק לשאלת גורל העם "לא תחיה כל נשמה".

לפי הבנה זו, לכל עיר ועיר בארץ כנען הייתה ההזדמנות להימלט מגזרת הכיבוש ולהינצל, בדיוק כמו ערים רחוקות:

רמב"ן שם:

"קריאת השלום אפילו במלחמת מצוה היא שחייבים לקרא לשלום אפילו לשבעה עממים... אבל הפרש שביניהם: כאשר לא תשלים ועשתה מלחמה, שצוה הכתוב **ברחוקות** להכות את כל זכורה ולהחיות להם הנשים והטף בזכרים, **ובערי העמים** האלה צוה להחרים גם הנשים והטף".

רמב"ם הלכות מלכים ומלחמות פרק ו הלכה א:

"אין עושין מלחמה עם אדם בעולם עד שקוראין לו שלום **אחד מלחמת הרשות ואחד מלחמת מצוה** שנאמר כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום אם השלימו וקבלו שבע מצות שנצטוו בני נח עליהן אין הורגין מהן נשמה והרי הן למס שנאמר יהיו לך למס ועבדוך".

ניתן לסכם ולומר כי יש שתי שיטות פרשנות חולקות - 'הגישה הלוחמנית' של רש"י שמסבירה כי חובה להילחם בערי כנען עד חורמה בלי כל אפשרות לשלום. וכנגדה 'הגישה המפויסת' של הרמב"ן שמסבירה כי יש חובה לקרוא לשלום לערי כנען, וכן פסק הרמב"ם להלכה.

שאלה למחשבה

נסו לחשוב על משמעות ההבדל בין הגישות. מה אומרת גישתו של רש"י על היחס לעמי הארץ וגזר דינם? מדוע יש להשמידם? ולפי הגישה המפויסת - מה משמעות השינוי בדינם של עמי כנען? היעזרו בפסוקים נוספים העוסקים בדיני עמי כנען.

לאחר שהצגנו את שתי הגישות נעיין מחדש בסיפור הגבעונים בפרקיננו:

חלק ב

"וַיֵּשְׁבוּ גִבְעוֹן שְׂמֵעוֹ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לִירִיחוֹ וְלָעִי. וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵמָּה בְּעֶרְמָה וַיֵּלְכוּ וַיַּצְטִירוּ... וַיֵּלְכוּ אֶל יְהוָה אֶל הַמִּצְחָה הַגְּלוֹל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצֵי רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה פָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית".

לפי 'הגישה הלוחמנית' (שיטת רש"י) מעשה זה של הגבעונים ברור. גבעון היא אחת מערי כנען שלא זכאית לקריאה לשלום מבני ישראל, ועל כן הגבעונים הבינו שאם לא ירמו את בני ישראל וישביעו אותם שלא יילחמו בהם, גורלם יהיה זהה לגורלן של יריחו והעי. התחפושת השקרית היא "המוצא האחרון" של הגבעונים להינצל ממוות בטוח.

אבל לפי 'הגישה המפויסת' לא ברור מדוע הגבעונים נאלצו להתחפש? לכאורה הם יכלו להמתין עד אשר יהושע ובני ישראל יקראו אליהם לשלום, להיענות לתנאים של יהושע ובכך לשרוד?

ניתן להציע ולומר כי לגבעונים לא היה ידוע על הצעת שלום כזו, כל מה שידוע להם הוא שיהושע יוצא למלחמות עם ערי כנען (באופן פשוט ספר יהושע לא מפרש לנו שבני ישראל שלחו משלחת שלום רשמית ליריחו ולעי בטרם כיבושן) הגבעונים ידעו על החשיבות האסטרטגית הגדולה של מיקומן הגיאוגרפי של עריהן והבינו שהם הבאים בתור.

(עוד על החשיבות הגיאוגרפית של גבעון ניתן ללמוד [בסיום המצולם](#) שערכו הרב יוסי אליצור וד"ר דורון שר-אבי בעקבות יהושע בן נון)

הקושי הגדול שעולה מ'הגישה המפויסת' (שיטת הרמב"ן) הוא דווקא התנהגותם של ישראל, וביחס שלהם לברית הזו.

שני דברים שאומרים או עושים בני ישראל מעלים בפנינו קושי:

ראשית, כאשר הגבעונים מגיעים לבני ישראל ומספרים להם כי הם באו מארץ רחוקה, בני ישראל עונים להם משפט מוזר: "אילי בקרבי אתה יושב, ואיך אכרת לך ברית?" (פסוק ז). שאלה זו של בני ישראל מיותרת לכאורה, שהרי בעצם לפי 'הגישה המפויסת' אין הבדל בין ארץ רחוקה לארץ קרובה ועם שתיהן ניתן לעשות שלום?

ושנית, לאחר שבני ישראל גילו את התרמית של הגבעונים הם הגיעו אל ערי גבעון ואז נאמר בפסוק יח: "וְלֹא הָיוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂאֵי הָעֵדָה, בְּהָא-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל". לכאורה אלמלא שבועת בני ישראל לגבעונים היו מכים אותם בני ישראל מכת מוות. להיכן נעלמה הקריאה לשלום שהגבעונים זכאים אליה ככל עיר?

לשאלות אלו הוצעו מספר תשובות על ידי פרשנים מסורתיים ומודרניים.

נציע כאן דרך פרשנות שמפתחת את המשך דברי הרמב"ן בפירושו לפרשיית הקריאה לשלום.

ברית שלום ועבודת מס

כדי לענות על הקושי בדברי בני ישראל בפרקנו יש להבחין בין שני סוגים של שלום: 'ברית שלום' ו'עבודת מס'.

ברית שלום: משמעותה של ברית זו היא הסכם של שיתוף פעולה ועזרה הדדית. מטרת הברית היא ליצור יחסים בריאים של שלום, שכנות, מסחר, תיירות ועזרה בעת צרה בין שתי ישויות שונות ושוות זו לזו. דוגמה ידועה לברית כזו היא הברית שנכרתה בין המלך שלמה לבין חירם מלך צור: "וַיְהִי שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵייהֶם" (מלכים א' ה', כו). שלמה וחירם היו מיוודים ושלמה אף הסתייע בחירם ששלח עצים לצורך בניית המקדש.

כאשר יש בין שני עמים ברית שלום כל עם הוא 'בעל הבית' על שטחו ויכול לשלוט בו בחוקיו ובמשפטיו שלו.

עבודת מס היא מצב שונה לחלוטין. בהסכם מעין זה יש ישות שולטת וישות נשלטת והן אינן שוות זו לזו. ישות אחת כפופה לשנייה מבחינה כלכלית, משפטית וכפי שנראה מייד גם דתית.

כאשר עם ישראל קורא לשלום לערים איתן הוא יוצא להילחם, מדובר בסוג כזה של שלום. כפי שמפורש בפסוקים שקראנו: "וַיְהִי כֹל הַיָּעַם הַנִּמְצָא בָּהּ יִהְיוּ לָךְ לְמַס וְעֲבָדוּךָ". אבל לערי כנען, שלא כמו ערים אחרות, יש תנאי נוסף אליו הם צריכים להיענות כדי לזכות בהסכם זה - זניחת עבודת האלילים בה היו רגילים. וכך כותב הרמב"ן: "בערי העמים האלה נשאל להם לשלום ומסים ועבודות על מנת שיקבלו עליהם **שלא לעבוד ע"ז** ולא הזכיר הכתוב זה בפרשה הזאת (פרשת הקריאה לשלום) שכבר נאסר לנו בעובדי ע"ז (שמות כ"ג, לג) לא ישבו בארצך פן יחטיאו אותך לי כי תעבוד את אלהיהם".

אם כך, זכאים הגבעונים רק להסכם מסוג 'עבודת מס', הסכם מגביל מאוד עבורם כלכלית ודתית. אך אינם זכאים לברית שלום.

חלק ג

שאלה לדין

מתוך כל האמור - האם התורה מעדיפה שלום או מלחמה? כאשר התורה מצווה אותנו "לקרוא לשלום" מהי כוונתה?

לשלום יש משמעויות רבות ורבדים שונים.

המילה 'שלום' אמנם שגורה מאוד בפינו כיום אך בתורה היא מופיעה 23 פעמים בלבד ומתוכם 12 פעמים בספר בראשית שבו השימוש הכי רווח למילה 'שלום' קשור לשאילת שלום בעת מפגש ולהליכה לשלום בעת פרידה. בהקשר זה המילה מופיעה גם בשימוש של אנשים קרובים ומיודדים כמו יתרו ומשה (שמות ד', יח, שמות י"ח, ז) אך גם בין אנשים יריבים בעלי אינטרסים מנוגדים כמו יצחק ואבימלך (בראשית כ"ו, לא). כלומר, לא מדובר בהופעה ייחודית של שלום חיובי, אלא במצב יחסים בסיסי בין בני אדם, שמאפשר להם תקשורת ושיח ענייני. כאשר נאמר לנו שאחי יוסף "לא יָכֹלוּ דַבְּרוּ לְשָׁלֹם" (בראשית ל"ז, ד) הכוונה היא שהם אינם מסוגלים לנהוג בנימוס הבסיסי של דיבור נעים איתו.

משמעותה השנייה של המילה 'שלום' היא רגיעה - היפך המלחמה והרוגז. השלום הוא השקט. יתרו ממליץ למשה לקבל את עצתו בדבר מינוי השופטים וכך "כֹּל הַיָּעַם הָיָה עַל מְקוֹמוֹ יָבֹא בְּשָׁלוֹם" ויחזור השקט לאוהלו הסוער של משה. גם כאן לא מדובר בשלום פעיל, אלא השלילה של מצבים שליליים אחרים.

אמנם, במובנה השלישי המילה שלום מתייחסת גם למשהו חיובי: אחד האזכורים המוכרים של המילה 'שלום' בתורה הוא המשפט החותם של ברכת הכהנים "יִשְׂאֵהוּ ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיִשְׂסֶ לְךָ שָׁלוֹם" (במדבר ו', כו). כאן מדובר בשלום שניתן ליצור ולשים באופן חיובי. השלום הנעלה ביותר הוא קשר אקטיבי בין שני גורמים שמשפיעים זה על זה לטובה. זהו השלום הנשגב ביותר, המבטא את הקשר הייחודי בין ה' לישראל - כמו גם בין האדם לאלוקיו, בין איש לאשתו ובין שבטי ישראל.

לאיזה שלום מתייחסת המצווה לקרא לשלום על עיר עוינת? באופן פשוט הקריאה בו לשלום מכוונת לשלום הבינוני. היא מאפשרת לעיר נצורה 'להיכנע' ולעצור את המלחמה, למנוע שפיכות דמים ולהשאיר את השקט על כנו. שלום כזה לא חייב להופיע בצורה נעימה כל כך. הוא יכול להיות תוצאה של איום, ולהתממש בפועל על ידי כפיפות של הצד הנכבש לצד הכובש - כמס עובד.

יישום שונה של קריאה כזו לשלום ניתן לראות לדוגמה בדברי השלום ששלח משה לסיחון מלך האמורי:
"וְאֶשְׁלַח מַלְאָכִים מִמֶּדְבָּר קְדֵמוֹת אֶל סִיחֹן מֶלֶךְ חֲשִׁבוֹן דְּבָרֵי שְׁלוֹם לְאַמֹּר. אֶעֱבְרָה בְּאַרְצְךָ בְּדֶרֶךְ בְּדֶרֶךְ אֵלַיךְ לֹא אֶסּוּר יָמִין וְשְׂמֹאל. אֲכַל בֶּקֶסֶף תִּשְׁבְּרֵנִי וְאֶכְלֵתִי וּמִים בִּבְקֶסֶף תִּתֶּן לִי וְשִׁתִּיתִי רֶק אֶעֱבְרָה בְּרִגְלִי".

בוודאי שלא מדובר פה בביסוס קשר בין לאומי עמיד וכריתת ברית שלום נעימה ושוויונית, זהו אינו השלום ההרמוני. מדובר בשלום שמשמעותו היא אך ורק שקט - נעבור בזריזות בארץ - בלי לאיים ובלי לכבוש דבר.

לעומת זאת, כאשר שני עמים מקיימים 'ברית שלום', הם שואפים ליצור את השלום מהסוג האחרון. השלום ההרמוני. ברית שלום כוללת שיתופיות, עזרה הדדית וכבוד הדדי, גורמים שאינם נצרכים כדי ליצור שלום 'רגיל' שבו כל מה שצריך זה לדאוג ששום מלחמה לא תפרוץ. ברית שלום שכזו בוודאי לא ניתן לכרות עם עם שיושב בארץ - הן בשל חטאיהם ותרבותם הקלוקלת בעיני ה', והן בשל הדרישה מישראל לכבוש את הארץ המובטחת.

לעומת זאת, בשלום של כניעה ומס, נעשים ישראל בעלים על השטח, וכופים את אורח חייהם על תושביו - כולל הכרתת העבודה הזרה מארץ השכינה.

שאלה לדיון אקטואלי:

המונחים 'שלום' ו'הסכם שלום' קיבלו במהלך העשורים האחרונים משמעויות חדשות. במגילת העצמאות של מדינת ישראל נכתב: "אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו" ובאמת במהלך השנים נחתמו הסכמים בין ישראל למדינות ערביות במזרח התיכון.

בשנת 1979 נחתם הסכם השלום בין ישראל למצרים ובשנת 1994 נחתם הסכם השלום בין ישראל לירדן, שתי מדינות אלו נלחמו עם ישראל מלחמות עקובות מדם. בשנת 2020 נחתמו 'הסכמי אברהם' עם איחוד האמירויות הערביות, בחריין, סודאן ומרוקו.

לצד ההסכמים עם מדינות ערב, ישראל חתמה גם על 'הסכמי אוסלו' עם הארגון לשחרור פלסטין (אש"ף) הסכמים שנועדו ליצור שלום ולפתור את הסכסוך הישראלי-פלסטיני. על ההסכמים האלו חתם ראש הממשלה יצחק רבין שאת יום הרצח שלו ציינו בתחילת השבוע.

מה לדעתכם צריכים להיות תנאי הסכם השלום עם מדינה שכנה, ומהם התנאים הראויים להסכם שלום עם אנשים היושבים בתוך ארץ ישראל לאור מה שלמדנו על ההסכמים המופיעים במקרא? לאיזה שלום שואפת התורה, ובאילו תנאים?

חלק ד

לאחר שבררנו את המושגים 'ברית שלום' ו'עבדות מס' וירדנו לעומק משמעותם נענה על שתי השאלות ששאלנו בחלק ב:

הגבעונים המחופשים הגיעו אל הגלגל בבקשה מאוד ספציפית: "זַיְלְכוּ אֵל יְהוֹשֻׁעַ אֵל הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו וְאֵל אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְץ רְחוֹקָה פָּאֵנו וְעַתָּה פָּרְתוּ לָנוּ בְּרִית". הברית שהגבעונים רוצים היא ברית שלום בתנאים נוחים בהרבה מ'עבדות מס'. עתה, שאלת בני ישראל: "אוּלַּי בְּקֶרְבֵי אֶתְּהָ יוֹשֵׁב וְאִיךְ אֶכְרַת לָךְ בְּרִית?" מובנת. שהרי לברית שלום כזו, של שיתוף פעולה ושל שוויון, לא זכאים אף אחד מיושבי הארץ. יושבי הארץ צריכים להכריז את העבודה זרה מקרבם או להילחם בבני ישראל עד שיישמדו. אין אפשרות לאף עם להשאיר את האלילים שלו בארץ ישראל.

ייתכן שהגבעונים דחו, עוד לפני תחילת הסיפור, הצעה של יהושע לעבדות מס, ומטרת התחפוש הייתה פתרון ערמומי שישג להם הסכם טוב יותר שיאפשר להם להמשיך לעבוד את אליליהם. יהושע "נופל בפח" וכורת עם

הגבעונים ברית כזו. בנוסף נשיאי העדה נשבעים להם שלא ייגעו בהם, שבועה שנשארת קיימת ללא תנאי גם כאשר עורמת הגבעונים מתגלה.

מצד הדין גורלם של הגבעונים היה חרם כמו כל עיר אחרת בכנען שסירבה להצעת השלום - עבדות מס של יהושע, ובאמת רק השבועה היא זו שהצילה אותם. עתה גם השאלה השנייה ששאלנו מקבלת מענה - רצונם של ישראל להכות את הגבעונים עד מוות ברור.

עונשם של הגבעונים הוא להיות שואבי עצים וחוטבי מים. מטרתו של העונש היא להמשיך ולקיים את השבועה לפיה אסור לעם ישראל לגעת בגבעונים. הגבעונים מקבלים על עצמם בכפייה הסכם חדש הדומה ל'עבדות מס'.

עבור מי הגבעונים יחטבו עצים וישאבו מים? הדבר מפורש בפסוק: "וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי מַיִם לְעֵדָה וּלְמִזְבֵּחַ ה' עַד הַיּוֹם הַזֶּה אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר" (פסוק כז). מודגש בצורה כפולה 'מזבח ה', 'המקום אשר יבחר' כי לגבעונים יהיה תפקיד שמסייע לניהול העולם הרוחני של עם ישראל. בנתינת עונש זה לגבעונים מצליח יהושע להחזיר בחזרה את מה שגבעונים ניסו למנוע - הכרתת העבודה הזרה מארץ ישראל.

סיכום:

ספר יהושע מציג את המורכבות ביחס אל עמי הארץ דרך סיפורם של הגבעונים. למרות שהתורה מצווה לאפשר לאויבי ישראל להכנע בדרכי שלום, הסיפור מתאר כיצד הגבעונים נאלצו להתחפש לאנשים מארץ רחוקה כדי לזכות בברית עם ישראל, ובני ישראל היו מוכנים לעשות שלום דווקא עם ערים רחוקות בלבד. מדיוק הפסוקים, עולה כי ישנם מספר מודלים של שלום במקרא. כאשר גם עם הנכנע לישראל, נכנס תחת חסותם ומתחייב להם כמס עובד. לעומת זאת, הגבעונים רצו הסכם טוב יותר - שיתן להם עצמאות כ'מדינה שכנה' בה לא מכריתים ישראל העבודה הזרה, וכך כמעט והצליחו להשאיר עבודה זרה בארץ ישראל.

להרחבה

[הרב יעקב מדן - הגבעונים - שלוש תקופות](#)

[הרב אמנון בזק - יהושע והגבעונים - מי צדק?](#)

[הרב יוסף מרכוס - ברית הגבעונים](#)